

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 086252 15 Рев
Бања Лука, 09.02.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Сенада Тица, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице Д.М. из К. на В., ..., коју заступа пуномоћник Д.Т., адвокат из Б.Л., ..., против туженог К.о. а.д. Б.Л., ради поништења споразума о вансудском поравнању и исплате, вриједност спора 44.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитељице против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 086252 14 Гж од 17.09.2014. године, на сједници одржаној дана 09.02.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 086252 10 П од 21.02.2014. године поништен је споразум о вансудском поравнању закључен између парничних странака дана 22.12.2009. године. Тужени је обавезан да тужитељици, на име накнаде штете, исплати и то: на име накнаде материјалне штете износ од 549,98 КМ, са законском затезном каматом почев од 05.05.2010. године па до исплате и на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности износ од 3.280,00 КМ, са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате, док је захтјев тужитељице за накнаду материјалне и нематеријалне штете преко досуђених износа одбијен. Тужени је обавезан да тужитељици надокнади трошкове парничног поступка у износу од 377,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 086252 14 Гж од 17.09.2014. године жалба туженог је усвојена и првостепена пресуда, у побијаном усвајајућем дијелу, преиначена, тако што су тужбени захтјев тужитељице и захтјев за накнаду трошкова поступка у цјелости одбијени. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужитељица због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи, жалба туженог одбије и потврди пресуда првостепеног суда.

У одговору на ревизију тужени предлаже да се изјављена ревизија одбаци као недозвољена или да се иста одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитељице да се поништи споразум о вансудском поравнању закључен са туженим дана 22.12.2009. године и да се тужени обавезе да јој надокнади нематеријалну штету и то: на име душевних болова због умањења животне активности у износу од 15.000,00 КМ, на име душевних болова због наружености у износу од 5.000,00 КМ, на име претрпљеног бола у износу од 8.000,00 КМ и на име претрпљеног страха у износу од 6.000,00 КМ и материјалну штету у износу од 10.000,00 КМ, проистеклу из штетног догађаја од 27.10.2008. године.

Захтјев тужитељице је утемељен на тврдњама да по пуномоћи од 15.12.2008. године, исказаним пуномоћницима, није дала овлаштење за закључење вансудског поравнања и да износ који јој је исплаћен у вансудском поступку није сразмјеран претрпљеној штети.

Одлучујући о захтјеву тужитељице, на основу изведених доказа, првостепени суд је утврдио: да је дана 27.10.2008. године тужитељица као пјешак повријеђена у саобраћајној незгоди која се десила на дијелу локалног пута К. – С., у Л.; да је предметну незгоду изазвао возач С.Т., управљајући путничким моторним возилом које је било осигурано код туженог, по полиси број 390389 са роком важења од 26.11.2008. до 26.11.2009. године; да је том приликом тужитељица задобила тешке тјелесне повреде; да из споразума о вансудском поравнању број АО-237/09 од 22.12.2009. године произилази да је исти закључен између тужитељице (као оштећене), заступане по адвокатима В. и Д.К. из Б.Л., и туженог, те да се истим тужени обавезао да ће тужитељици исплатити износ од 5.280,00 КМ, на име повреда насталих у саобраћајној незгоди, и 440,00 КМ, на име адвокатских трошкова, што све укупно износи 5.720,00 КМ; да је у члану 2. споразума наведено да ће исплатом наведених износа тужитељица бити у потпуности измирена за претрпљену штету и да се одриче било каквих потраживања, по било којем основу, из овог штетног догађаја у односу на туженог; да је према пуномоћи коју је тужитељица дала Заједничкој адвокатској канцеларији Д. и В.К. од 15.12.2008. године тужитељица овластила означене адвокате да је заступају код надлежних заједница осигурања, државних органа, као и судова, те да предузимају све потребне радње у парничном поступку код надлежног суда у сврху остваривања накнаде штете из предметног штетног догађаја; да је том пуномоћи властодавац овластио адвокате на пријем цјелокупног износа накнаде штете који буде нагођен или пресуђен; да из обавијести туженог о ликвидацији штете настале усљед саобраћајне незгоде од 27.10.2008. године број 237/09 од 11.01.2010. године, упућеној пуномоћницима тужитељице, произлази да је по потписивању вансудског поравнања тужитељици исплаћен износ од 5.720,00 КМ; да се цензор тужене у записнику о рјешавању штете по основу насталих повреда у саобраћајној незгоди од 27.10.2008. године изјаснио о степену умањења животне активности, интензитету и дужини трајања претрпљеног бола, претрпљеног страха, према коме тужитељици припада накнада нематеријалне штете из предметног штетног догађаја у износу од 5.720,00 КМ, који износ је обрачунат након умањења доприноса тужитељице овом штетном догађају од 20%, а који износ јој је и исплаћен; да се вјештак медицинске струке др Д.Д. у овом парничном поступку изјаснио о насталим повредама тужитељице у предметном штетном догађају, као и о посљедицама умањења животне активности од 20%, интензитету и дужини трајања претрпљеног бола и степену наружености, а вјештак медицинске струке др Н.З.Р. се изјаснила о интензитету и дужини трајања претрпљеног страха тужитељице у овом штетном догађају; да је према изјави свједока В.К. он

заступао тужитељицу у вансудском поступку накнаде штете због задобијених повреда у саобраћајној незгоди од 27.10.2008. године, те је за тужитељицу потписао предметно вансудско поравнање; да исти, у правилу, самостално закључује поравнања без претходне консултације са странкама, осим ако странка инсистира да претходно буде обавијештена, а да му се тужитељица први пут обратила након шест мјесеци од исплате износа из вансудског поравнања, а након тога протеком шест мјесеци обратила му се тражећи да узме предмет, с тим да оба пута није имала примједби на његов рад; да је према изјави тужитељице иста дала пуномоћ Адвокатској канцеларији К. за заступање у предметној накнади штете, те је исту потписала, али да нису разговарали да ли се пуномоћ односи само на тужбу или шире и да није знала да су адвокати закључили споразум о вансудском поравнању док је адвокат о томе није обавијестио и позвао је да дође по новац; да је, након што је отишла по новац код адвоката, одмах негодовала, сматрајући да је добила мало новца у односу на тежину задобијених повреда.

Полазећи од одредбе члана 1094. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО), по којој се због прекомјерног оштећења не може тражити поништење поравнања, првостепени суд је закључио да нема законских услова да се предметно поравнање поништи из овог основа. Међутим, на темељу утврђених чињеница, првостепени суд је закључио да су пуномоћници тужитељице закључивањем предметног вансудског поравнања прекорачили овлаштење добијено од тужитељице по пуномоћу од 15.12.2008. године, налазећи да исти нису добили посебно овлаштење тужитељице за закључивање вансудског поравнања са заједницом осигурања, већ да су добили само овлаштење да закључе поравнање у судском спору, па је из ових разлога, позивом на одредбе члана 85., 87., 88., 89. и 91. ЗОО, удовољио захтјеву тужитељице за поништење предметног вансудског поравнања. Прихватајући у цијелости налазе и мишљења вјештака медицинске струке др Д.Д. и др Н.З.Р., првостепени суд је, имајући у виду одредбу члана 200. ЗОО, закључио да исплаћеним износом од 5.720,00 КМ тужитељица није у цијелости намирена за претрпљену нематеријалну штету, јер је нашао да јој као адекватна накнада по свим траженим видовима нематеријалне штете припада укупан износ од 9.000,00 КМ, па је туженог обавезао на исплату разлике у износу од 3.280,00 КМ. Истовремено, туженог је обавезао на накнаду материјалне штете у износу од 549,98 КМ (на темељу презентираних рачуна), позивом на члан 155. ЗОО. Досуда наведених износа је утемељена на закључку првостепеног суда да тужени није доказао постојање евентуалне подијељене одговорности на страни тужитељице за настанак предметне незгоде. Захтјев тужитељице за накнаду материјалне и нематеријалне штете преко досуђених износа првостепени суд је одбио.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је, оцјеном садржаје дате пуномоћу, за разлику од првостепеног суда, закључио да иста садржи и овлаштење за закључење вансудског поравнања, те да је том пуномоћу између тужитељице и адвоката Д. и В.К. закључен уговор о налогу у смислу одредбе члана 749. ЗОО, да је о извршеном послу и закљученом споразуму налогопримац обавијестио тужитељицу и предао јој новчани износ, што је она прихватила. Налазећи да су закљученим вансудским споразумом разријешена потраживања тужитељице из предметне саобраћајне незгоде, са чиме се она сагласила прихватањем уговореног износа, имајући у виду да се закљученим поравнањем уређују међусобна права и обавезе узајамним попуштањем (члан 1089. ЗОО), другостепени суд је из ових разлога усвојио изјављену жалбу и преиначио првостепену пресуду, тако што је одбио захтјев тужитељице за

поништење предметног вансудског поравнања, као и за исплату накнаде материјалне и нематеријалне штете.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита.

Према одредби члана 91. став 1. ЗОО пуномоћник може предузимати само оне правне послове за чије је предузимање овлаштен. Пуномоћник коме је дато опште пуномоћје може предузимати само правне послове који долазе у редовно пословање (став 2.). Посао који не долази у редовно пословање може пуномоћник предузети само ако је посебно овлаштен за предузимање тог посла односно врсте послова међу које он спада (став 3.). Према ставу 4. исте законске одредбе пуномоћник не може без посебног овлаштења, између осталог, закључити поравнање.

Према наведеној законској одредби пуномоћник може подузимати само оне правне послове за чије је подузимање овлаштен. Однос између пуномоћника и властодавца јесте мандатни однос, па је пуномоћник дужан поступати по налогу властодавца (члан 749. ЗОО).

У конкретном случају, ради остварења права на накнаду штете из предметне саобраћајне незгоде, тужитељица је дана 15.12.2008. године дала пуномоћ Заједничкој адвокатској канцеларији адвоката Д. и В.К., те је на темељу те пуномоћи дана 22.12.2009. године адвокат В.К., у име тужитељице, са туженим закључио спорно вансудско поравнање.

Према садржају дате пуномоћи, тужитељица је овластила наведене пуномоћнике да ју заступају код надлежних заједница осигурања, код државних органа и суда, у сврху „остваривања накнаде штете из штетног догађаја од 27.10.2008. године“, те их је овластила „на пријем исплате цјелокупног износа накнаде штете који буде нагођен или пресуђен“, па произлази да је правилан закључак другостепеног суда да је датом пуномоћи тужитељица дала овлаштење и за закључење судског и вансудског поравнања. Према томе, код закључења спорног вансудског овлаштења, исказани пуномоћник је поступао у оквиру датог овлаштења, па се не могу прихватити ревизиони наводи да није било дато изричито овлаштење за наведено и да је другостепени суд погрешно примјенио одредбу члана 91. ЗОО када је жалбу туженог усвојио, првостепену пресуду преиначио и усвојио захтјев тужитељице за поништење предметног вансудског поравнања. Стога се не могу прихватити ни даљи ревизиони наводи да је предњи закључак заснован на неправилној оцјени изведених доказа која је супротна одредби члана 8. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП).

Уосталом, да је и утврђено да је пуномоћник тужитељице поступао мимо датих овлаштења (о чему није ријеч у конкретном случају), како је то правилно нашао и другостепени суд, тада би се могло закључити да се прихватањем износа накнаде из поравнања тужитељица сагласила са закљученим вансудским поравнањем (члан 88. став 1. ЗОО), па нису прихватљиви ни ревизиони наводи којима се тужитељица бави значајем чињенице о пријему износа од 5.270,00 КМ.

Како је, дакле, тужитељица по исказаном пуномоћнику, у оквиру датих овлаштења са туженим закључила вансудско поравнање, којим је утврђен износ припадајуће накнаде и којим се тужитељица сагласила да је том накнадом у

потпуности измирена за претрпљену штету, те којим се одрекла било каквих даљих потраживања, по било којем основу, из овог штетног догађаја у односу на тужену, имајући при томе у виду природу вансудског поравнања (члан 1089. и 1090. ЗОО), произлази да је другостепени суд правилно преиначио првостепену пресуду и у дијелу одлуке по захтјеву за исплату накнаде материјалне и нематеријалне штете, тако што је и у овом дијелу захтјев тужитељице одбио. Тиме нису основани ни ревизиони наводи да исплаћеним износима тужитељица није у цјелости намирена за претрпљену штету.

Како ревизионим наводима правилност и законитост другостепене одлуке није доведена у озбиљну сумњу, те како не постоје повреде о којима овај суд води рачуна по службеној дужности, изјављену ревизију је ваљало одбити, примјеном одредбе члана 248. ЗПП.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић